Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2017. gada 26. janvārī*

Apelācija — Aizliegtas vienošanās — Beļģijas, Vācijas, Francijas, Itālijas, Nīderlandes un Austrijas vannas istabu aprīkojuma tirgi — Pārdošanas cenas saskaņošana un konfidenciālas komercinformācijas apmaiņa — Regula (EK) Nr. 1/2003 — 23. panta 2. punkts — Ierobežojums 10 % apmērā no apgrozījuma — 2006. gada pamatnostādnes naudas soda aprēķināšanai — Atpakaļejoša spēka aizlieguma princips — Neierobežotās kompetences īstenošana — Pārmērīgs tiesvedības ilgums

Lieta C-604/13 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2013. gada 25. novembrī iesniedza

Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG , Īzerlona [*Iserlohn*] (Vācija), ko pārstāv *H. Janssen* un *T. Kapp*, *Rechtsanwälte*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējie lietas dalībnieki:

Eiropas Komisija, ko pārstāv *F. Castillo de la Torre* un *L. Malferrari*, pārstāvji, kam palīdz *A. Böhlke*, *Rechtsanwalt*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē,

Eiropas Savienības Padome,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: Tiesas priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], kas pilda pirmās palātas priekšsēdētāja pienākumus, tiesneši M. Bergere [*M. Berger*], E. Levits, S. Rodins [*S. Rodin*] (referents) un F. Biltšens [*F. Biltgen*],

ģenerāladvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs K. Malaceks [*K. Malacek*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 10. septembra tiesas sēdi,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

* * Tiesvedības valoda – vācu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Apelācijas sūdzībā *Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2013. gada 16. septembra spriedumu *Dornbracht*/Komisija (T-386/10, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums", EU:T:2013:450), ciktāl ar šo spriedumu Vispārējā tiesa ir noraidījusi tās prasību, kurā tika lūgts atcelt Komisijas 2010. gada 23. jūnija Lēmumu C(2010) 4185, galīgā redakcija, par LESD 101. panta un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/39092 – Vannas istabu aprīkojums) (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"), ciktāl šis lēmums uz to attiecas, vai pakārtoti samazināt tai ar šo lēmumu uzlikto naudas sodu.

Atbilstošās tiesību normas

Regula (EK) Nr. 1/2003

2 Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [LESD 101.] un [102.] pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 23. panta 2. un 3. punktā ir paredzēts:

"2. Komisija ar lēmumu var uzlikt soda naudas [naudas sodus] uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām, ja tās tīši vai nolaidības dēļ:

a) pārkāpj [LESD 101.] vai [102.] pantu [..]

[..]

Attiecībā uz katru uzņēmumu un uzņēmumu apvienību, kas piedalās pārkāpumā, soda nauda nepārsniedz 10 % no tās kopējā apgrozījuma iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā.

[..]

3. Nosakot soda naudas [naudas soda] apmēru, ņem vērā gan pārkāpuma smagumu, gan tā ilgumu."

2006. gada pamatnostādnes

3 Pamatnostādņu naudas soda aprēķināšanai, piemērojot Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu (OV 2006, C 210, 2. lpp.; turpmāk tekstā – "2006. gada pamatnostādnes"), 2. punktā ir norādīts, ka naudas sodu noteikšanai "Komisijai jāņem vērā pārkāpuma smagums un tā ilgums" un "uzliktais naudas sods nedrīkst pārsniegt robežas, kas norādītas [Regulas Nr. 1/2003] 23. panta 2. punkta otrajā un trešajā daļā".

4 2006. gada pamatnostādņu 19., 21., 23. un 37. punktā ir noteikts:

"19. Naudas soda pamatsumma atbilst pārdošanas apjoma daļai, ko nosaka atkarībā no pārkāpuma smaguma pakāpes, reizinot to ar gadu skaitu, kuru gaitā izdarīts pārkāpums.

[..]

21. Vispārējais princips ir tāds, ka pārdošanas apjoma daļu nosaka līmenī, kas nepārsniedz 30 % no visa pārdošanas apjoma.

[..]

23. Horizontālas vienošanās par cenu noteikšanu [..], kas parasti ir slepenas, pēc sava rakstura pieder pie vissmagākajiem konkurences ierobežojumiem. Saskaņā ar konkurences politiku par tām jāpiemēro smags sods. Tāpēc, nosakot pārdošanas apjoma daļu par šādiem pārkāpumiem, tai jāatrodas diapazona augšdaļā.

[..]

37. Lai gan šīs pamatnostādnes sniedz vispārēju metodiku naudas soda noteikšanai, konkrētie lietas apstākļi vai vajadzība panākt preventīvu iedarbību var attaisnot Komisijas novirzīšanos no šīs metodikas vai no 21. punktā minētajiem ierobežojumiem."

Tiesvedības priekšvēsture un apstrīdētais lēmums

5 Tiesvedības priekšvēsturi, kas aprakstīta pārsūdzētā sprieduma 1.–29. punktā, var rezumēt šādi.

6 Apelācijas sūdzības iesniedzēja ir saskaņā ar Vācijas tiesībām reģistrēta sabiedrība, kas arī ražo sanitārtehnikas izstrādājumus.

7 2004. gada 15. jūlijā *Masco Corp*. un tās meitasuzņēmumi, tostarp *Hansgrohe AG*, kas ražo sanitārtehnikas izstrādājumus, un *Hüppe GmbH*, kas ražo dušas nodalījumus, informēja Komisiju par aizliegto vienošanos vannas istabu aprīkojuma nozarē un lūdza piemērot atbrīvojumu no naudas sodiem atbilstoši Komisijas paziņojumam par atbrīvojumu no sodanaudas [naudas soda] un sodanaudas [naudas soda] samazināšanu karteļu gadījumos (OV 2002, C 45, 3. lpp.) vai, ja tas netiktu piemērots, samazināt tām uzliekamo naudas sodu apmēru.

8 2004. gada 9. un 10. novembrī Komisija veica iepriekš nepaziņotas pārbaudes vairāku sabiedrību un nacionālo profesionālo apvienību, kas darbojas vannas istabu aprīkojuma nozarē, telpās. Pēc tam, kad laikā no 2005. gada 15. novembra līdz 2006. gada 16. maijam Komisija bija pieprasījusi informāciju no minētajām sabiedrībām un apvienībām, tai skaitā no apelācijas sūdzības iesniedzējas, tā 2007. gada 26. martā pieņēma paziņojumu par iebildumiem. Šis paziņojums tika nosūtīts apelācijas sūdzības iesniedzējai.

9 Pēc uzklausīšanas sēdes, kas notika no 2007. gada 12. novembra līdz 14. novembrim, pēc 2009. gada 9. jūlija faktu izklāsta vēstules nosūtīšanas un pēc papildu informācijas pieprasījumiem, kuri bija adresēti arī apelācijas sūdzības iesniedzējai, Komisija 2010. gada 23. jūnijā pieņēma apstrīdēto lēmumu. Ar šo lēmumu Komisija konstatēja LESD 101. panta 1. punkta un 1992. gada 2. maija Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (OV 1994, L 1, 3. lpp.) 53. panta pārkāpuma esamību vannas istabu aprīkojuma nozarē. Šis pārkāpums, kurā esot piedalījušies 17 uzņēmumi, esot norisinājies dažādos laikposmos no 1992. gada 16. oktobra līdz 2004. gada 9. novembrim un esot izpaudies kā pret konkurenci vērstu nolīgumu vai saskaņotu darbību kopums Beļģijas, Vācijas, Francijas, Itālijas, Nīderlandes un Austrijas teritorijā. Preces, uz kurām attiecās aizliegtā vienošanās, ir vannas istabu aprīkojums, kas ietilpst kādā no trim šādu preču apakšgrupām: sanitārtehnikas izstrādājumi, dušas nodalījumi un to piederumi, kā arī keramikas izstrādājumi.

10 Runājot konkrētāk par apelācijas sūdzības iesniedzēju, kura ražo šai pirmajai apakšgrupai piederošas preces, Komisija apstrīdētā lēmuma 1. panta 2. punktā ir konstatējusi, ka pārkāpums tika izdarīts, piedaloties no 1998. gada 6. marta līdz 2004. gada 9. novembrim turpinātā nolīgumā vai saskaņotās darbībās vannas istabu aprīkojuma nozarē Vācijas un Austrijas teritorijā.

11 Šī iemesla dēļ Komisija apstrīdētā lēmuma 2. panta 6. punktā uzlika apelācijas sūdzības iesniedzējai naudas sodu EUR 12 517 671 apmērā.

12 Lai noteiktu šī naudas soda apmēru, Komisija balstījās uz 2006. gada pamatnostādnēm, īpaši to 20.–24. punktu.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

13 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2010. gada 8. septembrī, *Aloys F. Dornbracht* cēla prasību Vispārējā tiesā par apstrīdētā lēmuma atcelšanu, izvirzot astoņus pamatus.

14 Pirmais pamats bija par Komisijas pieļautu kļūdu vērtējumā saistībā ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktu attiecībā uz pārmestā pārkāpuma konstatēšanu un tai uzliktā naudas soda apmēra noteikšanu, otrais – par šīs regulas 23. panta 3. punkta pārkāpumu, kas izriet no šīs regulas 23. panta 2. punktā minētā 10 % maksimālā apmēra kļūdainas piemērošanas, trešais – par apelācijas sūdzības iesniedzējas individuālās dalības konstatētajā pārkāpumā neņemšanu vērā, pārkāpjot vienlīdzīgas attieksmes principu, ceturtais – par Komisijas agrāk pieņemto lēmumu neņemšanu vērā, pārkāpjot vienlīdzīgas attieksmes principu, piektais – par apelācijas sūdzības iesniedzējas ierobežotas ekonomiskās kapacitātes neņemšanu vērā, pārkāpjot samērīguma principu, sestais – par atpakaļejoša spēka aizlieguma principa pārkāpumu, kas izrietot no 2006. gada pamatnostādņu piemērošanas, septītais – par to, ka ar šīs regulas 23. panta 3. punktu tiek pārkāpts likumpārkāpumu un sodu tiesiskuma princips, un astotais – par 2006. gada pamatnostādņu prettiesiskumu, jo tajās Komisijai ir paredzēta pārāk plaša rīcības brīvība.

15 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa noraidīja prasību pilnībā.

Lietas dalībnieku prasījumi Tiesai

16 Apelācijas sūdzības iesniedzējas prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu;

— atcelt apstrīdēto lēmumu, ciktāl tas uz to attiecas;

— pakārtoti samazināt atbilstoši naudas soda apmēru, kas tai uzlikts ar apstrīdēto lēmumu, un

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

17 Komisija lūdz Tiesu:

— noraidīt apelācijas sūdzību un

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

18 Apelācijas sūdzības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirza sešus pamatus. Ar pirmo pamatu tiek apgalvots gan Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punkta pārkāpums, gan likumpārkāpumu un sodu tiesiskuma, vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principu pārkāpums, kas izrietot no šīs regulas 23. panta 2. punktā paredzētā maksimālā apmēra kļūdainas piemērošanas. Ar otro pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja kritizē pārsūdzēto spriedumu, jo Vispārējā tiesa esot nepamatoti noraidījusi iebildi par 2006. gada pamatnostādņu prettiesiskumu. Ar trešo pamatu tiek apgalvots, ka Vispārējā tiesa neesot sodījusi par Komisijas pieļauto 2006. gada pamatnostādņu 37. punkta pārkāpumu. Ar ceturto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo atpakaļejoša spēka aizlieguma principa pārkāpumu, kas izriet no 2006. gada pamatnostādņu piemērošanas šim konkrētajam

gadījumam. Ar piekto pamatu tiek apgalvotas kļūdas tiesību piemērošanā, kas pieļautas, aprēķinot tai uzliktā naudas soda apmēru. Visbeidzot ar sesto pamatu tiek apgalvots saprātīga tiesvedības ilguma principa pārkāpums.

Par pirmo pamatu – Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzētā naudas soda 10 % ierobežojuma kļūdainu piemērošanu

Lietas dalībnieku argumenti

19 Ar pirmo pamatu, kas ir vērsts pret pārsūdzētā sprieduma 213.–227. punktu, apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pārkāpusi Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktu, kā arī likumpārkāpumu un sodu tiesiskuma, vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principus, uzskatīdama, ka šīs regulas 23. panta 2. punktā paredzētais 10 % ierobežojums paredz maksimālo apmēru, kas attiecas tikai uz naudas soda galīgo summu, tādējādi noliedzot šajā lietā Komisijas uzliktā naudas soda apmēra noteikšanas prettiesiskumu un radot sev situāciju, kurā tā nevar šo apmēru samazināt. Šādas interpretācijas rezultātā gandrīz visos gadījumos tiek piemērots naudas sods, kas atbilst 10 % no attiecīgā uzņēmuma kopējā apgrozījuma neatkarīgi no attiecīgā pārkāpuma smaguma un ilguma.

20 Atsaukdamās it īpaši uz kādu *Kartellsenat du Bundesgerichtshof* (Federālās augstākās tiesas Karteļu senāts, Vācija) nolēmumu, apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka šīs regulas 23. panta 2. punktā paredzētais 10 % ierobežojums neparedzot šādu maksimālo apmēru, bet gan nosakot uzlikto naudas sodu skalas augstāko pakāpi, kas būtu jāpiemēro tikai par vissmagākajiem pārkāpumiem. Šāda pieeja ļautu atbilstoši ņemt vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu, kā tas ir paredzēts šīs pašas regulas 23. panta 3. punktā.

21 Komisijas ieskatā, pirmais pamats ir jānoraida kā nepieņemams vai katrā ziņā kā nepamatots.

Tiesas vērtējums

22 Ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja, pirmkārt, pirmajā pamatā būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir nepareizi interpretējusi Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu, uzskatīdama, ka tajā ir noteikts maksimālais apmērs, jānorāda, ka Vispārējā tiesa, šādu motīvu neminot, pārsūdzētā sprieduma 216. punktā ir juridiski pamatoti norādījusi, ka vienīgi uzliktā naudas soda galīgajam apmēram ir jāatbilst šajā tiesību normā paredzētajam 10 % maksimālajam apmēram un ka ar šo tiesību normu Komisijai dažādos naudas soda apmēra noteikšanas posmos nav liegts noteikt šo maksimālo apmēru pārsniedzošu starpsummu, ja vien ar naudas soda galīgo apmēru minētais maksimālais apmērs netiek pārsniegts (it īpaši skat. spriedumus, 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 277. un 278. punkts; 2006. gada 29. jūnijs, *SGL Carbon*/Komisija, C-308/04 P, EU:C:2006:433, 82. punkts, kā arī 2012. gada 12. jūlijs, *Cetarsa*/Komisija, C-181/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:455, 80. punkts).

23 Otrkārt, attiecībā uz iebildumiem par Vispārējās tiesas izdarīto Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punkta pārkāpumu un līdz ar to likumpārkāpumu un sodu tiesiskuma, vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principu pārkāpumu, jo tā neesot pienācīgi ņēmusi vērā pārkāpumu smagumu un ilgumu, jāatgādina, ka no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet – fakts, ka, piemērojot šīs regulas 23. panta 2. punkta otrajā daļā paredzēto 10 % ierobežojumu no apgrozījuma, noteikti faktori, tādi kā pārkāpuma smagums un ilgums, faktiski neiedarbojas uz uzliktā naudas soda apmēru, ir vienkārši sekas, kas izriet no šīs augstākās robežas piemērošanas galīgajai summai (it īpaši skat. spriedumus, 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 279. punkts, kā arī 2012. gada 12. jūlijs, *Cetarsa*/Komisija, C-181/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:455, 81. punkts).

24 Šī augšējā robeža ir paredzēta, lai novērstu, ka tiek uzlikti naudas sodi, kurus – kā to ir iespējams paredzēt – uzņēmumi nebūs spējīgi samaksāt, ņemot vērā to lielumu, kas – kaut arī aptuveni un neprecīzi – ir noteikts atkarībā no uzņēmumu kopējā apgrozījuma (spriedumi, 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 280. punkts, kā arī 2012. gada 12. jūlijs, *Cetarsa*/Komisija, C-181/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:455, 82. punkts).

25 Jautājums tātad ir par robežu, kas vienādi ir piemērojama visiem uzņēmumiem un kas ir noteikta atkarībā no katra uzņēmuma lieluma, lai novērstu pārmērīgu un nesamērīgu naudas sodu uzlikšanu. Šai augšējai robežai ir atšķirīgs un neatkarīgs mērķis salīdzinājumā ar to, kāds izvirzīts pārkāpuma smaguma un ilguma kritērijiem (spriedumi, 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 281. un 282. punkts, kā arī 2012. gada 12. jūlijs, *Cetarsa*/Komisija, C-181/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:455, 83. punkts).

26 No tā izriet, ka argumenti par pārkāpumu smaguma un ilguma nepietiekamu ņemšanu vērā saistībā ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzētā maksimālā apmēra piemērošanu ir jānoraida.

27 Šādos apstākļos pirmais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par otro pamatu – iebildi par 2006. gada pamatnostādņu prettiesiskumu

Lietas dalībnieku argumenti

28 Ar otro pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktu, noraidīdama iebildi par 2006. gada pamatnostādņu prettiesiskumu, kas tiek apgalvots sakarā ar to, ka tajās netiek ņemti vērā tādi kritēriji kā "vienas preces" uzņēmumu izdarīto pārkāpumu ilgums un smagums.

29 Šajā ziņā atsaukdamās uz argumentiem, kas izklāstīti prasības pieteikumā pirmajā instancē, apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka 2006. gada pamatnostādnes ir prettiesiskas tāpēc, ka ar tām tiek pārkāpti tiesiskuma un tiesiskās noteiktības principi un ka katrā ziņā tajās nav paredzēts neviens īpašs noteikums attiecībā uz "vienas preces" uzņēmumiem.

30 Apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka pretēji Pamatnostādnēm sodanaudas [naudas soda] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un [EOTKL] 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp., turpmāk tekstā – "1998. gada pamatnostādnes"), 2006. gada pamatnostādnes vispārīgi izraisa to, ka 10 % ierobežojums tiek pārsniegts it īpaši attiecībā uz nediversificētiem "vienas preces" uzņēmumiem. 2006. gada pamatnostādnēs raksturotās naudas sodu aprēķina metodes piemērošana nozīmējot, ka šādu uzņēmumu izdarīto pārkāpumu ilguma un smaguma kritēriji, uz kuriem ir izdarīta atsauce Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktā, netiek tātad pienācīgi ņemti vērā. Teju sistemātiska tādu sodu noteikšana, kas sasniedz 10 % no apgrozījuma, pārkāpjot arī vienlīdzīgas attieksmes principu.

31 Komisijas ieskatā, otrais pamats ir jānoraida kā nepieņemams vai katrā ziņā kā nepamatots.

Tiesas vērtējums

32 Saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru no LESD 256. panta un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas, kā arī Tiesas Reglamenta 168. panta 1. punkta d) apakšpunkta un 169. panta 2. punkta izriet, ka apelācijas sūdzībā precīzi ir jānorāda apstrīdētie elementi spriedumā vai rīkojumā, kura atcelšana tiek lūgta, kā arī juridiskie argumenti, kas konkrēti pamato šo lūgumu. No šīm tiesību

normām izrietošajai prasībai norādīt pamatojumu neatbilst apelācijas sūdzība, kurā nav pat ietverta argumentācija, kas ir konkrēti veltīta tās juridiskās kļūdas identificēšanai, kura būtu pieļauta pārsūdzētajā spriedumā, bet ir tikai tekstuāli atkārtoti pamati un argumenti, kas jau tikuši iesniegti Vispārējai tiesai, ieskaitot tos, kas balstīti uz faktiem, kurus šī tiesa skaidri noraidījusi. Proti, šāda apelācijas sūdzība faktiski ir lūgums vienkārši pārskatīt Vispārējai tiesai iesniegto prasības pieteikumu, kas neietilpst Tiesas kompetencē (it īpaši skat. spriedumus, 2005. gada 30. jūnijs, *Eurocermex*/ITSB, C-286/04, EU:C:2005:422, 49. un 50. punkts, kā arī 2006. gada 12. septembris, *Reynolds Tobacco* u.c./Komisija, C-131/03 P, EU:C:2006:541, 49. un 50. punkts).

33 Jākonstatē, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas otrajā pamatā, ciktāl tajā ir izvirzīts iebildums Vispārējai tiesai, ka tā ir noraidījusi iebildi par 2006. gada pamatnostādņu prettiesiskumu, ir tikai atkārtoti jau pirmajā instancē izvirzītie argumenti.

34 Līdz ar to šis pamats jānoraida kā nepieņemams.

Par trešo pamatu – par to, ka Komisija, noteikdama paušālsummas, neesot ņēmusi vērā apelācijas sūdzības iesniedzējas individuālo dalību, tādējādi pārkāpjot vienlīdzīgas attieksmes principu

35 Ar trešo apelācijas sūdzības pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja būtībā pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, veicot pārbaudi par Komisijas novērtējuma brīvības izmantojumu attiecībā uz 2006. gada pamatnostādņu 37. punktā formulēto naudas sodu noteikšanu.

36 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja šajā pamatā neidentificē pārsūdzētā sprieduma punktus, kuros šāda kļūda būtu pieļauta.

37 Līdz ar to saskaņā ar šā sprieduma 32. punktā minēto judikatūru šis pamats arī ir jānoraida kā nepieņemams.

Par ceturto pamatu – atpakaļejoša spēka aizlieguma principa pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

38 Ar ceturto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā īpaši pārsūdzētā sprieduma 87. un 90. punktā ir pārkāpusi atpakaļejoša spēka aizlieguma principu, uzskatīdama, ka Komisijas naudas soda aprēķins, pamatojoties uz 2006. gada pamatnostādnēm, ir likumīgs, lai gan pārmestais pārkāpums tika izdarīts 1998. gada pamatnostādņu piemērošanas laikā.

39 Šajā ziņā apelācijas sūdzības iesniedzēja uzsver, ka, protams, 2005. gada 28. jūnija spriedumā *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija (C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 231. punkts) Tiesa ir nospriedusi, ka Komisija, nepārkāpjot atpakaļejoša spēka aizlieguma principu, varēja naudas soda apmēru aprēķināt, pamatojoties uz 1998. gada pamatnostādnēm, lai gan tās tika pieņemtas pēc attiecīgā pārkāpuma izdarīšanas minētajā lietā, tāpēc ka minētās pamatnostādnes un tajās paredzētā jaunā aprēķina metode bija saprātīgi paredzama pārkāpuma izdarīšanas brīdī. Taču, kā norāda apelācijas sūdzības iesniedzēja, lietā, kurā taisīts minētais spriedums, pārkāpuma izdarīšanas brīdī nebija nekādu pamatnostādņu, tāpēc jautājums bija par to, vai naudas sods bija vai nebija jāaprēķina, pamatojoties uz jaunajām pamatnostādnēm, kuras Komisija pirmo reizi pieņēma 1998. gadā. Pretēji Vispārējās tiesas paustajam uzskatam pārsūdzētajā spriedumā šī situācija būtu jānošķir no situācijas, kad pamatnostādnes bija piemērojamas pārkāpuma izdarīšanas brīdī, bet vēlāk pēc šī pārkāpuma izdarīšanas tikušas aizstātas vai grozītas ar jaunām pamatnostādnēm. Šajā pēdējā situācijā rodas jautājums, kuras pamatnostādnes – vecās vai jaunās – būtu jāpiemēro, lai aprēķinātu naudas soda apmēru. Tas, ka Vispārējā tiesa 2005. gada 28. jūnija spriedumā *Dansk*

Rørindustri u.c./Komisija (C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408) paredzēto risinājumu ir piemērojusi šajā otrajā situācijā, esot pretrunā vienlīdzīgas attieksmes un tiesiskās paļāvības aizsardzības principiem.

40 Katrā ziņā, lai arī pamatnostādnes jebkurā brīdī var tikt grozītas ar atpakaļejošu spēku, kā to esot uzskatījusi Vispārējā tiesa, tās nevarot izpildīt uzņēmumu tiesiskās noteiktības, kas tiem piešķirta saskaņā ar Tiesas judikatūru, nodrošināšanas funkciju.

41 Komisija lūdz noraidīt ceturto pamatu. Tā it īpaši apgalvo, ka Savienības konkurences tiesību normu efektīva piemērošana prasa, lai šī iestāde jebkurā laikā varētu pielāgot naudas sodu apmēru atbilstoši šīs politikas vajadzībām.

Tiesas vērtējums

42 Jānorāda, ka no labi iedibinātās judikatūras izriet, ka jauno pamatnostādņu piemērošana, lai aprēķinātu naudas sodus, kas uzlikti par pārkāpumiem konkurences jomā, piemēram, 2006. gada pamatnostādnes, un it īpaši šajās pamatnostādnēs paredzētās jaunās naudas soda apmēra aprēķina metodes piemērošana pat attiecībā uz pārkāpumiem, kas ir izdarīti pirms šo pamatnostādņu pieņemšanas vai grozīšanas, nepārkāpj atpakaļejoša spēka aizlieguma principu, tāpēc ka šīs jaunās pamatnostādnes un metode bija saprātīgi paredzamas brīdī, kad attiecīgie pārkāpumi tika izdarīti (šajā ziņā it īpaši skat. spriedumus, 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 217., 218. un 227.–232. punkts; 2006. gada 18. maijs, *Archer Daniels Midland* un *Archer Daniels Midland Ingredients*/Komisija, C-397/03 P, EU:C:2006:328, 25. punkts; 2013. gada 18. jūlijs, *Schindler Holding* u.c./Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, 75. punkts, kā arī 2016. gada 14. septembris, *Ori Martin* un *SLM*/Komisija, C-490/15 P un C-505/15 P, nav publicēts, EU:C:2016:678, 82.–94. punkts).

43 Pārsūdzētā sprieduma 90. punktā atzīdama, ka Komisija nav pārkāpusi atpakaļejoša spēka aizlieguma principu, piemērojot 2006. gada pamatnostādnes, lai aprēķinātu naudas sodu par apelācijas sūdzības iesniedzējas izdarīto pārkāpumu pirms šo pamatnostādņu pieņemšanas, Vispārējā tiesa līdz ar to nav pieļāvusi nekādu kļūdu tiesību piemērošanā.

44 No tā izriet, ka ceturtais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par piekto pamatu – kļūdām tiesību piemērošanā, aprēķinot naudas soda apmēru

Lietas dalībnieku argumenti

45 Ar savu piekto pamatu, kas ietver trīs daļas, apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdas tiesību piemērošanā, aprēķinot tai uzliktā naudas soda apmēru.

46 Šī pamata pirmajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, pirmkārt, ka pēc pārsūdzētā sprieduma 165.–168. punktā paustā uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai uzliktā naudas soda aprēķināšanas stadijā Komisijai esot vajadzējis ņemt vērā faktu, ka pārkāpuma ģeogrāfiskais tvērums iekļāva divu, nevis sešu dalībvalstu teritoriju, Vispārējā tiesa nevarēja pārsūdzētā sprieduma 249. un 250. punktā izmantot tos pašus "pārkāpuma smaguma" un "papildsummas" koeficientus, kurus Komisija bija noteikusi apstrīdētajā lēmumā un kuri bija piemēroti pārējiem šīs aizliegtās vienošanās dalībniekiem, kuri piedalījušies pārkāpumā no trijām līdz sešām dalībvalstīm. Šādi rīkojoties, Vispārējā tiesa neesot individualizējusi sodus, kas uzlikti attiecīgajiem uzņēmumiem.

47 Otrkārt, Vispārēja tiesa pārsūdzētā sprieduma 249. punktā esot pieļāvusi kļūdu vērtējumā, pārkāpuma smaguma novērtējumā ņemot vērā pārkāpuma ilgumu, lai arī esot nolemts pārkāpuma smagumu un ilgumu ņemt vērā atsevišķi. Šādi rīkojoties, Vispārējā tiesa esot piešķīrusi pārmērīgu nozīmi pārkāpuma ilguma kritērijam.

48 Treškārt, Vispārējās tiesas vērā ņemtie elementi uzliktā naudas soda apmēra noteikšanai neesot atrodami pārsūdzētajā spriedumā, tādējādi liedzot jebkādu šī apmēra pārbaudi, līdz ar to pārsūdzētajā spriedumā trūkstot pamatojuma.

49 Piektā pamata otrajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā neesot norādījusi uz vairākām Komisijas pieļautām kļūdām vērtējumā un neesot ņēmusi vērā noteiktus elementus attiecībā uz naudas soda apmēra noteikšanu, tostarp faktu, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas preces, uz kurām attiecās pārkāpums, pieder tikai vienai no trim preču grupām, uz ko attiecās attiecīgie nolīgumi. Tā Vispārējai tiesai pārsūdzētā sprieduma 168.–179. punktā esot vajadzējis ņemt vērā faktu, ka pārkāpuma intensitāte esot mazāka, ja uzņēmums tajā piedalās tikai attiecībā uz precēm, kuras pieder tikai vienai no attiecīgajām trim grupām. Turklāt konstatējums pārsūdzētā sprieduma 114. punktā, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja esot novēloti apstrīdējusi tāda fakta uzzināšanu, ka pārkāpums attiecās uz trim preču grupām, esot neprecīzs.

50 Šī pamata trešajā daļā, kas attiecas uz pārsūdzētā sprieduma 192.–200. punktu, apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā pretēji 1998. gada pamatnostādnēs prasītajam neesot ņēmusi vērā faktu, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja pārkāpuma īstenošanā esot bijusi tikai sekotāja.

51 Komisija apstrīd piektā pamata pamatotību.

Tiesas vērtējums

52 Ievadā ir jāatgādina, ka Komisijas lēmumu, kas attiecas uz LESD 101 un 102. panta piemērošanas procedūrām, pārbaudes tiesā sistēma sastāv no LESD 263. pantā noteiktās iestāžu tiesību aktu likumības pārbaudes, ko saskaņā ar LESD 261. pantu pēc prasītāju lūguma var papildināt ar Vispārējās tiesas īstenotu neierobežoto kompetenci attiecībā uz šajā jomā Komisijas noteiktām sankcijām (šajā ziņā skat. spriedumus, 2014. gada 10. jūlijs, *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 42. punkts, kā arī 2016. gada 21. janvāris, *Galp Energía España* u.c./Komisija, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 71. punkts).

53 Vispārējās tiesas neierobežotās kompetences tvērums atšķirībā no LESD 263. pantā paredzētās likumības pārbaudes ir strikti ierobežots līdz naudas soda apmēra noteikšanai. Tā attiecas vienīgi uz tās vērtējumu par Komisijas uzlikto naudas sodu, izņemot jebkurus citus grozījumus pārkāpumu veidojošo elementu daļās, ko Komisija likumīgi ir konstatējusi Vispārējās tiesas izskatīšanā nonākušajā lēmumā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2016. gada 21. janvāris, *Galp Energía España* u.c./Komisija, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 76. un 77. punkts).

54 Piektais pamats, ciktāl tas skar kļūdas tiesību piemērošanā, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi apelācijas sūdzības iesniedzējai uzliktā naudas soda apmēra aprēķināšanā, attiecas uz Vispārējās tiesas neierobežotās kompetences īstenošanu šī naudas sodas noteikšanā, īpaši pārsūdzētā sprieduma 244.–251. punktā.

– Par piektā pamata otro un trešo daļu

55 Runājot par piektā pamata otro un trešo daļu, kuras ir jāizvērtē vispirms un kurās apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmet Vispārējai tiesai, ka tā naudas soda apmēra noteikšanas vajadzībām neesot ņēmusi vērā apstākļus, saskaņā ar kuriem apelācijas sūdzības iesniedzēja pārkāpumā esot piedalījusies tikai attiecībā uz precēm, kas pieder tikai vienai no trim attiecīgo preču grupām, un ka tai šī pārkāpuma

īstenošanā esot bijusi tikai sekotājas loma, jānorāda, ka apstrīdētā lēmuma likumības pārbaudes ietvaros, īpaši pārsūdzētā sprieduma 114., 169.–173. un 192.–200. punktā, Vispārējā tiesa ir noraidījusi apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentus, kas ir balstīti uz šiem apstākļiem.

56 No tā izriet, ka Vispārējai tiesai nevar pārmest, ka tā minētos apstākļus nav vērtējusi, ja tā, īstenojot savu neierobežoto kompetenci, ir noteikusi uzliekamā naudas soda apmēru.

57 Katrā ziņā, ciktāl piektais pamats, vērtējot tā otro un trešo daļu, attiecas uz apstrīdētā lēmuma likumības pārbaudes ietvaros veiktajiem Vispārējās tiesas konstatējumiem, kuru rezultātā ir noraidīta apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentācija par tiem pašiem apstākļiem, tas nevar tikt apmierināts.

58 Runājot, pirmkārt, par šī pamata otrajā daļā izvirzīto argumentu par kļūdu vērtējumā, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi attiecībā uz preču grupām, uz kurām attiecās apelācijas sūdzības iesniedzējai pārmestais pārkāpums, jānorāda, kā Vispārējā tiesa izklāstījusi pārsūdzētā sprieduma 51. punktā, ka saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 44. panta 1. punkta c) apakšpunktu redakcijā, kas bija spēkā pārsūdzētā sprieduma taisīšanas datumā, strīda priekšmets un kopsavilkums par izvirzītajiem pamatiem ir divi pamatelementi, kuriem ir jābūt norādītiem pieteikumā par lietas ierosināšanu, un ka saskaņā ar šī paša reglamenta 48. panta 2. punktu tiesvedības laikā nav atļauts izvirzīt jaunus pamatus, izņemot gadījumus, kad šie pamati ir saistīti ar tādiem tiesību vai faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2009. gada 12. novembris, *SGL Carbon*/Komisija, C-564/08 P, nav publicēts, EU:C:2009:703, 21. punkts, un 2014. gada 3. aprīlis, Francija/Komisija, C-559/12 P, EU:C:2014:217, 38. punkts). Kā jau Vispārējā tiesa ir konstatējusi, zināšanas par faktu, ka pārkāpums attiecās uz trim preču apakšgrupām, apelācijas sūdzības iesniedzēja apstrīdējusi tikai savā replikas rakstā Vispārējā tiesā, un šis arguments nebija pirmajā instancē izvirzīta iebilduma paplašinājums. Tāpēc Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 53., 54., 114. un 171. punktā juridiski pamatoti to ir noraidījusi kā novēlotu.

59 Šādos apstākļos apelācijas sūdzības iesniedzēja šādu argumentu nevar izvirzīt apelācijas stadijā Tiesā.

60 Ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja tās piektā pamata otrajā daļā apgalvo, ka Vispārējai tiesai esot vajadzējis ņemt vērā faktu, ka tās darbība bija ierobežota tikai attiecībā uz vienu no trim preču apakšgrupām, pietiek vien konstatēt, ka Vispārējā tiesa to patiesībā ir ņēmusi vērā. Pārsūdzētā sprieduma 154. punktā Vispārējā tiesa ir izklāstījusi, ka Komisija šo apstākli esot ņēmusi vērā, nosakot to pārdošanas apjomu vērtību, kas izmantots kā naudas soda aprēķina pamats.

61 Līdz ar to apelācijas sūdzības piektā pamata otrā daļa ir daļēji nepieņemama un daļēji nepamatota.

62 Runājot, otrkārt, par šī pamata trešajā daļā izvirzīto iebildumu, ka attiecībā uz uzliktā naudas soda noteikšanu Vispārējā tiesa neesot izdarījusi secinājumus par to, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai bijusi tikai sekotājas loma, jākonstatē, ka šī iebilduma pamatā ir pieņēmums, ka šai konkrētajai lietai būtu jāpiemēro 1998. gada pamatnostādnes, nevis 2006. gada pamatnostādnes. Tā kā Komisija šajā gadījumā ir piemērojusi 2006. gada pamatnostādnes, no kā Vispārējā tiesa ir iedvesmojusies pārsūdzētā sprieduma 246. punktā, un tā kā šajās pamatnostādnēs nav noteikts, ka būtu jāņem vērā tikai pasīva vai sekotāja loma sodītā pārkāpuma īstenošanā, minētais iebildums ir jānoraida.

63 Tādējādi Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 194. punktā ir juridiski pamatoti uzskatījusi, ka tikai pasīva vai sekotāja uzņēmuma loma saskaņā ar šīm pamatnostādnēm vairs nav atbildību mīkstinošs apstāklis, un šī sprieduma 197. punktā ir konstatējusi, ka, ņemot vērā šo pamatnostādņu 29. punkta trešo ievilkumu, apelācijas sūdzības iesniedzējai, lai tai piemērotu atbildību mīkstinošus apstākļus, esot vajadzējis pierādīt, ka tā ir atteikusies no attiecīgo prettiesisko nolīgumu piemērošanas, ko tā tomēr nav izdarījusi.

64 No iepriekš izklāstītā izriet, ka piektā pamata trešā daļa ir nepamatota.

– Par piektā pamata pirmo daļu

65 Runājot, pirmkārt, par apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentiem attiecībā uz Vispārējās tiesas pieļautajām kļūdām vērtējumā par pārkāpuma ģeogrāfisko tvērumu, kad tā, īstenojot savu neierobežoto kompetenci, noteica naudas soda apmēru, vispirms jāatgādina, ka tikai Vispārējai tiesai ir kompetence pārbaudīt veidu, kādā Komisija katrā konkrētā gadījumā ir novērtējusi prettiesiskās rīcības smagumu. Apelācijas tiesvedībā Tiesas veiktās pārbaudes priekšmets ir, pirmkārt, izvērtēt, cik lielā mērā Vispārējā tiesa juridiski pareizi ir ņēmusi vērā visus būtiskos apstākļus, lai novērtētu konkrētās rīcības smagumu saskaņā ar LESD 101. pantu un Regulas Nr. 1/2003 23. pantu, un, otrkārt, izvērtēt, vai Vispārējā tiesa no juridiskā viedokļa pietiekami ir atbildējusi uz visiem argumentiem, kas ir izvirzīti lūguma par naudas soda atcelšanu vai tā apmēra samazināšanu pamatojumam (it īpaši skat. spriedumus, 1998. gada 17. decembris, *Baustahlgewebe*/Komisija, C-185/95 P, EU:C:1998:608, 128. punkts; 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 244. punkts, kā arī 2013. gada 5. decembris, *Solvay Solexis* /Komisija, C-449/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:802, 74. punkts).

66 Turpretī svarīgi atgādināt, ka Tiesai, apelācijas tiesvedībā lemjot par tiesību jautājumiem, nav taisnīguma apsvērumu dēļ ar savu novērtējumu jāaizstāj Vispārējās tiesas vērtējums, kuru tā, īstenojot savu neierobežoto kompetenci, ir veikusi, lemjot par naudas sodu apmēru, kas uzņēmumiem uzlikti par Savienības tiesību pārkāpumu (spriedumi, 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 245. punkts, kā arī 2013. gada 11. jūlijs, *Gosselin Group*/Komisija, C-429/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:463, 87. punkts).

67 Turklāt ir arī jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru, lai noteiktu naudas sodu apmēru, ir jāņem vērā pārkāpuma ilgums un visi tie apstākļi, kas varētu ietekmēt pārkāpumu smaguma novērtējumu (spriedumi, 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 240. punkts, kā arī 2013. gada 11. jūlijs, *Team Relocations* u.c./Komisija, C-444/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:464, 98. punkts).

68 Apstākļiem, kas varētu ietekmēt pārkāpumu smaguma novērtējumu, ir pieskaitāma katra uzņēmuma rīcība, katra uzņēmuma loma aizliegtās vienošanās izveidē, labums, ko tie varēja gūt no tās, to lielums un attiecīgo preču vērtība, kā arī risks, ko šāda veida pārkāpumi rada Eiropas Savienības mērķiem (spriedumi, 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 242. punkts, kā arī 2013. gada 11. jūlijs, *Team Relocations* u.c./Komisija, C-444/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:464, 100. punkts).

69 Šajā lietā, runājot par tādiem Vispārējās tiesas piemērotiem "pārkāpuma smaguma" un "papildsummas" koeficientiem, kas ir identiski apstrīdētajā lēmumā Komisijas noteiktajiem koeficientiem, no kuriem katrs ir 15 % apmērā, lai gan Vispārējā tiesa ir noteikusi, ka pārkāpuma ģeogrāfisko tvērums ietvēra divas, nevis sešas dalībvalstis, jānorāda, ka, vispirms pārsūdzētā sprieduma 156.–168. punktā konstatējusi Komisijas pieļautās kļūdas šī ģeogrāfiskā tvēruma novērtējumā, Vispārējā tiesa, īstenojot savu neierobežoto kompetenci, ir vērtējusi, kā tas īpaši izriet no šī sprieduma 242. un 244.–251. punkta, sekas, kādas būtu jāsecina no Komisijas pieļautajām kļūdām attiecībā uz uzliktā naudas soda apmēra noteikšanu.

70 Vispirms pārsūdzētā sprieduma 246. punktā Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka šajā lietā bija atbilstoši iedvesmoties no 2006. gada pamatnostādnēm, lai pārrēķinātu naudas soda apmēru.

71 Tad šī sprieduma 247. punktā Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka Komisijas pieļautās kļūdas vērtējumā, kuru pamatā bija fakts, ka Komisija "pārkāpuma smaguma" un "papildsummas" koeficientus bija noteikusi 15 % apmērā, pamatojoties uz pārkāpuma ģeogrāfisko tvērumu, kas ietvēra sešu dalībvalstu teritoriju, likušas tai vienīgi aizstāt Komisijas vērtējumu ar savējo attiecībā uz šo koeficientu

noteikšanu, ievērojot it īpaši pārkāpuma ģeogrāfisko tvērumu, kas bija jāierobežo ar divu dalībvalstu teritoriju. Ņemot vērā pašreizējā sprieduma 57.–64. punktu, Vispārējā tiesa juridiski pamatoti nav ņēmusi vērā apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvojumu, ka pārkāpums attiecās tikai uz vienu no trim preču apakšgrupām un ka apelācijas sūdzības iesniedzējai bija tikai sekotājas loma.

72 Lai turpinājumā veiktu uzliktā naudas soda aprēķinu, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 248. punktā ir uzskatījusi, ka apstrīdētā lēmuma 1. panta 2. punktā un 872. un 873. apsvērumā Komisija ir juridiski pamatoti uzskatījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja no 1998. gada 6. marta līdz 2004. gada 9. novembrim ir piedalījusies vienotā un turpinātā pārkāpumā, kuru veido slepena aizliegtā vienošanās ar mērķi saskaņot attiecīgo trīs preču apakšgrupu nākotnes cenu paaugstināšanu Vācijas un Austrijas teritorijā.

73 Visbeidzot pārsūdzētā sprieduma 249. punktā Vispārējā tiesa, ņemot vērā ne tikai šī pārkāpuma raksturu, bet arī tā ģeogrāfisko tvērumu, kas ietvēra divu dalībvalstu teritoriju, un tā lielo ilgumu, konstatēja, ka tas ir viens no vissmagākajiem pārkāpumiem, un uzskatīja, ka, ņemot vērā 2006. gada pamatnostādņu 23. punktu, šādam pārkāpumam 15 % no pārdošanas apjoma vērtības bija minimums.

74 Līdz ar to Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 250. punktā uzskatīja, ka attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzējai uzliktā naudas soda pamatsummas aprēķinu bija atbilstoši gan "pārkāpuma smaguma", gan "papildsummas" koeficientu noteikt 15 % apmērā.

75 No iepriekš izklāstītā izriet, ka pretēji apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvotajam Vispārējā tiesa ir ņēmusi vērā faktu, ka pārkāpuma ģeogrāfiskais tvērums ietvēra tikai divas, nevis sešas dalībvalstis. Taču Vispārējā tiesa uzskatīja, ka, neraugoties uz šādu ierobežotāku ģeogrāfisko tvērumu, 15 % likme bija atbilstoša, ņemot vērā īpaši pārkāpuma raksturu. Šajā ziņā ir jāuzsver, ka, ņemot vērā 2006. gada pamatnostādņu 23. punktu, no kura Vispārējā tiesa šajā gadījumā nolēma iedvesmoties, 15 % koeficienti par "pārkāpuma smagumu" un "papildsummu" varēja būt pamatoti, ievērojot kaut vai tikai attiecīgā pārkāpuma raksturu, jo šis pārkāpums, kā Vispārējā tiesa ir norādījusi, ir uzskatāms par vienu no vissmagākajiem konkurences ierobežojumiem minētā 23. punkta izpratnē un šāda likme atbilst viszemākajai likme tādu sodu skalā, kas saskaņā ar šīm pamatnostādnēm ir paredzēti par šādiem pārkāpumiem (šajā ziņā skat. spriedumus, 2013. gada 11. jūlijs, *Ziegler*/Komisija, C-439/11 P, EU:C:2013:513, 124. un 125. punkts, kā arī 2013. gada 11. jūlijs, *Team Relocations* u.c./Komisija, C-444/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:464, 125. punkts). Līdz ar to apelācijas sūdzības iesniedzēja nepamatoti pārmet Vispārējai tiesai, ka tā, apsverot "pārkāpuma smaguma" un "papildsummas" koeficientus un nosakot šos koeficientus 15 % apmērā, nav ņēmusi vērā pārkāpuma ģeogrāfisko tvērumu.

76 Šo secinājumu nevar apšaubīt tāpēc, ka šī likme ir identiska likmei, kas ir noteikta pārējiem uzņēmumiem, kuri ir piedalījušies pārkāpumā daudz plašākā ģeogrāfiskā mērogā nekā apelācijas sūdzības iesniedzējas gadījumā, kas, tās ieskatā, esot pretrunā vienlīdzīgas attieksmes principam.

77 Šajā ziņā tiešām ir jāatgādina, ka šis princips ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas ir nostiprināts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 20. un 21. pantā. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka šis princips paredz, ka līdzīgas situācijas nedrīkst tikt aplūkotas atšķirīgi, bet atšķirīgas situācijas nedrīkst tikt aplūkotas vienādi, ja vien šāda pieeja nav objektīvi pamatota (it īpaši skat. spriedumu, 2014. gada 12. novembris, *Guardian Industries* un *Guardian Europe*/Komisija, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, 51. punkts).

78 Minētais princips īpaši Vispārējai tiesai ir jāievēro, ne tikai veicot Komisijas lēmuma par naudas soda piemērošanu tiesiskuma pārbaudi, bet arī īstenojot savu neierobežoto kompetenci. Proti, šādas kompetences īstenošana, nosakot uzņēmumiem uzliekamo naudas sodu apmēru, nedrīkst radīt diskrimināciju starp uzņēmumiem, kuri ir piedalījušies nolīgumā vai saskaņotās darbībās, kas ir pretrunā LESD 101. panta 1. punktam (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 18. decembris, Komisija/*Parker Hannifin Manufacturing* un *Parker-Hannifin*, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, 77. punkts).

79 Kā izriet no Tiesas judikatūras, saskaņā ar šo principu atšķirību starp uzņēmumiem, kas bijuši vienas un tās pašas aizliegtās vienošanās dalībnieki, ņemšanai vērā, īpaši ievērojot to attiecīgās dalības ģeogrāfisko mērogu, nav katrā ziņā jānotiek "pārkāpuma smaguma" un "papildsummas" koeficientu noteikšanas laikā, bet tā var notikt citā naudas soda aprēķināšanas stadijā, piemēram, pielāgojot pamatsummu atkarībā no atbildību mīkstinošiem vai pastiprinošiem apstākļiem saskaņā ar 2006. gada pamatnostādņu 28. un 29. punktu (šajā ziņā skat. spriedumus, 2013. gada 11. jūlijs, *Gosselin Group* /Komisija, C-429/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:463, 96.–100. punkts, kā arī 2013. gada 11. jūlijs, *Team Relocations* u.c./Komisija, C-444/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:464, 104. un 105. punkts).

80 Kā norādījusi Komisija, šādas atšķirības var parādīties arī caur pārdošanas apjoma vērtību, kas izmantota, lai aprēķinātu naudas soda pamatsummu, jo šī vērtība attiecībā uz katru uzņēmumu dalībnieku atspoguļo tā dalības attiecīgajā pārkāpumā nozīmi saskaņā ar 2006. gada pamatnostādņu 13. punktu, kas naudas soda apmēra aprēķināšanas vajadzībām kā sākumpunktu ļauj izmantot summu, kura atspoguļo pārkāpuma ekonomisko nozīmi un uzņēmuma īpatsvaru tajā (šajā ziņā skat. spriedumu, 2013. gada 11. jūlijs, *Team Relocations* u.c./Komisija, C-444/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:464, 76. punkts).

81 Līdz ar to, ciktāl netiek apstrīdēts, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai uzliktā naudas soda pamatsumma tika noteikta atkarībā no apelācijas sūdzības iesniedzējas realizētā pārdošanas apjoma vērtības, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 250. punktā, nepārkāpdama vienlīdzīgas attieksmes principu, varēja "pārkāpuma smaguma" un "papildsummas" koeficientu likmi noteikt 15 % apmērā no šīs vērtības.

82 Runājot, otrkārt, par argumentu par to, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 249. punktā esot nepamatoti novērtējusi pārkāpuma smagumu atkarībā no apelācijas sūdzības iesniedzējas dalības ilguma, tas, ņemot vērā pašreizējā sprieduma 75. punktā minētos konstatējumus, ir jānoraida kā neefektīvs.

83 Katrā ziņā no fakta, ka Vispārējā tiesa minētajā punktā no virknes citu tādu kritēriju kā attiecīgā pārkāpuma raksturs ir norādījusi uz pārkāpuma lielo ilgumu, nevar secināt, ka šī tiesa tādējādi šim pēdējam kritērijam būtu piešķīrusi pārāk lielu nozīmi.

84 Runājot, treškārt, par iebildumu par pamatojuma nesniegšanu, jāatgādina, ka spriedumu pamatošanas pienākums, kas Vispārējai tiesai ir jāievēro saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 36. pantu, kurš Vispārējai tiesai ir piemērojams saskaņā ar šo statūtu 53. panta pirmo daļu un Vispārējās tiesas Reglamenta 81. pantu redakcijā, kas bija spēkā pārsūdzētā sprieduma taisīšanas datumā, liek tai skaidri un nepārprotami atspoguļot tās argumentāciju, lai ieinteresētās personas varētu saprast pieņemtā nolēmuma pamatojumu un Tiesa – īstenot pārbaudi tiesā (it īpaši skat. spriedumus, 2013. gada 26. septembris, *Alliance One International*/Komisija, C-679/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:606, 98. punkts, kā arī 2016. gada 28. janvāris, *Quimitécnica.com* un *de Mello*/Komisija, C-415/14 P, nav publicēts, EU:C:2016:58, 56. punkts).

85 Kā Tiesa jau ir nospriedusi, Vispārējai tiesai šis pienākums ir jāievēro, īstenojot savu neierobežotu kompetenci (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 18. decembris, Komisija/*Parker Hannifin Manufacturing* un *Parker-Hannifin*, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, 77. punkts).

86 Saskaņā ar iedibināto judikatūru šis pienākums norādīt pamatojumu tomēr neliek Vispārējai tiesai sniegt izklāstu, kurā izsmeļoši un pa vienam būtu aplūkoti visi lietas dalībnieku paustie argumenti. Līdz ar to pamatojums var būt netiešs ar nosacījumu, ka tas ļauj ieinteresētajām personām uzzināt iemeslus, kuru dēļ Vispārējā tiesa nav pieņēmusi to argumentus, un Tiesai ļauj iegūt pietiekamu informāciju pārbaudes veikšanai (šajā ziņā skat. spriedumus, 2009. gada 2. aprīlis, *Bouygues* un *Bouygues Télécom*/Komisija, C-431/07 P, EU:C:2009:223, 42. punkts, kā arī 2014. gada 22. maijs, *Armando Álvarez*/Komisija, C-36/12 P, EU:C:2014:349, 31. punkts).

87 Šajā gadījumā jākonstatē, ka, atbildot uz apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentiem par uzliktā naudas soda apmēra samazināšanu, Vispārējā tiesa, pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 245.–251. punktā ir izteikusies par sekām, kādas ir jāsecina no Komisijas pieļautajām kļūdām attiecībā uz naudas soda apmēru, un, otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 252.–259. punktā – par apelācijas sūdzības iesniedzējas papildu argumentiem naudas soda apmēra samazinājuma pamatošanai, un tikai tad, īstenojot savu neierobežoto kompetenci, pārsūdzētā sprieduma 260. punktā secinājusi, ka naudas soda apmērs ir jānosaka tādā pašā apmērā, kādu Komisija noteikusi apstrīdētajā lēmumā. Pretēji apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvotajam Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 249. punktā ir uzskaitījusi faktorus, ko tā ir ņēmusi vērā, lai noteiktu "pārkāpuma smaguma" un "papildsummas" koeficientus, un izklāstījusi, ka saskaņā ar 2006. gada pamatnostādņu 23. punktu un ievērojot tajās noteikto skalu no 0 % līdz 30 %, attiecīgajam pārkāpumam, kas ir viens no vissmagākajiem, ir pamatoti piemērot 15 % likmi.

88 Šādi rīkojoties, Vispārējā tiesa ir izklāstījusi pamatojumu, kas to mudinājis izmantot šādu likmi un līdz ar to noteikt naudas soda apmēru, kas ir precizēts pārsūdzētā sprieduma 251. punktā.

89 Šajos apstākļos apelācijas sūdzības iesniedzējas arguments par pārsūdzētā sprieduma pamatojuma trūkumu ir jānoraida.

90 Līdz ar to, tā kā neviens no argumentiem piektā pamata pirmās daļas pamatošanai nav apmierināts, ir jāuzskata, ka šī daļa ir nepamatota.

91 No visiem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka piektais pamats ir jānoraida kā daļēji nepieņemams un daļēji nepamatots.

Par sesto pamatu – pārmērīgi ilgu tiesvedību Vispārējā tiesā

Lietas dalībnieku argumenti

92 Ar sesto pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējā tiesa nav izpildījusi savu pienākumu tai iesniegtās lietas iztiesāt saprātīgā termiņā. Tā norāda, ka tiesvedība šajā tiesā sākās 2010. gada 8. septembrī un beidzās vairāk nekā pēc trim gadiem, proti, 2013. gada 16. septembrī, kad tika pasludināts pārsūdzētais spriedums. Šis termiņš atbilstošās judikatūras gaismā, ievērojot šīs lietas apstākļus, esot bijis īpaši ilgs un pārmērīgs.

93 Komisijas ieskatā, pat pieņemot, ka tiesvedības ilgums nebija saprātīgs, šis pamats nav apmierināms.

Tiesas vērtējums

94 Ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja ar sesto pamatu lūdz, pirmkārt, atcelt pārsūdzēto spriedumu sakarā ar pārmērīgi ilgu tiesvedību Vispārējā tiesā, jānorāda, ka, ja nav nekādu norāžu, ka šāds ilgums būtu ietekmējis strīda iznākumu, saprātīga lietas izskatīšanas termiņa neievērošana nav pamats pārsūdzētā sprieduma atcelšanai. Tas tā ir tāpēc, ka gadījumā, ja nolēmuma nepieņemšana saprātīgā termiņā nav ietekmējusi strīda iznākumu, ar apstrīdētā sprieduma atcelšanu netiktu kompensēts efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principa pārkāpums, ko ir pieļāvusi Vispārējā tiesa (spriedumi, 2013. gada 26. novembris, *Gascogne Sack Deutschland*/Komisija, C-40/12 P, EU:C:2013:768, 81. un 82. punkts; 2013. gada 26. novembris, *Kendrion*/Komisija, C-50/12 P, EU:C:2013:771, 82. un 83. punkts, kā arī 2014. gada 10. jūlijs, *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 64. punkts).

95 Šajā lietā apelācijas sūdzības iesniedzēja Tiesai nav sniegusi nekādas norādes, kas liecinātu par to, ka pārmērīgi ilga tiesvedība Vispārējā tiesā varētu būt ietekmējusi minētajā tiesā izskatāmā strīda iznākumu.

96 No tā izriet, ka ar sesto apelācijas sūdzības pamatojumam izvirzīto pamatu nevar panākt visa pārsūdzētā sprieduma atcelšanu.

97 Ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja ar sesto pamatu, otrkārt un pakārtoti, lūdz samazināt tai uzliktā naudas soda apmēru, jāatgādina, ka tas, ka Savienības tiesa ir pārkāpusi Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta otrajā daļā tai noteikto pienākumu laikus iztiesāt tās izskatīšanai nodotās lietas, ir sodāms ar Vispārējā tiesā celtu prasību par zaudējumu atlīdzību, jo šāda prasība ir efektīvs tiesību aizsardzības līdzeklis. Tādējādi prasību atlīdzināt kaitējumu, ko radījis tas, ka Vispārējā tiesa nav ievērojusi saprātīgu lietas izskatīšanas termiņu, nevar iesniegt tieši Tiesai apelācijas ietvaros, bet tā jāceļ pašā Vispārējā tiesā (spriedumi, 2014. gada 10. jūlijs, *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 66. punkts; 2014. gada 9. oktobris, *ICF*/Komisija, C-467/13 P, nav publicēts, EU:C:2014:2274, 57. punkts, kā arī 2016. gada 21. janvāris, *Galp Energía España* u.c./Komisija, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 55. punkts).

98 Vispārējai tiesai, kurai ir kompetence atbilstoši LESD 256. panta 1. punktam un kurā celta prasība par zaudējumu atlīdzību, jālemj par šo prasību citā iztiesāšanas sastāvā, kas ir atšķirīgs no tā, kādā tika izskatīts strīds, ar kuru saistītās tiesvedības ilgums tiek kritizēts (šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 10. jūlijs, *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 67. punkts; 2014. gada 9. oktobris, *ICF*/Komisija, C-467/13 P, nav publicēts, EU:C:2014:2274, 58. punkts, kā arī 2016. gada 21. janvāris, *Galp Energía España* u.c./Komisija, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 56. punkts).

99 Šādā gadījumā, tiklīdz ir acīmredzams, ka Vispārējā tiesa ir pietiekami nopietni pārkāpusi savu pienākumu izskatīt lietu saprātīgā termiņā, un šajā ziņā lietas dalībniekiem nav jāsniedz pierādījumi, Tiesa var to konstatēt (šajā ziņā skat. spriedumus, 2014. gada 9. oktobris, *ICF*/Komisija, C-467/13 P, nav publicēts, EU:C:2014:2274, 59. punkts, kā arī 2016. gada 21. janvāris, *Galp Energía España* u.c./Komisija, C-603/13 P, EU:C:2016:38, 57. punkts).

100 Taču šajā lietā, īpaši ņemot vērā izskatāmās lietas raksturu un sarežģītības pakāpi, kā arī par apstrīdēto lēmumu celto prasību skaitu, nešķiet, ka aptuveni trīs gadu ilgā tiesvedība Vispārējā tiesā būtu bijusi acīmredzami nesaprātīga.

101 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka sestais pamats ir jānoraida.

102 Tā kā neviens no apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzītajiem pamatiem nav ticis apmierināts, apelācijas sūdzība ir jānoraida pilnībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

103 Saskaņā ar Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktu, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.

104 Atbilstoši tā paša reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējai spriedums ir nelabvēlīgs un Komisija ir prasījusi piespriest tai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tai ir jāpiespriež atlīdzināt šīs apelācijas tiesvedības izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

***2) Aloys F. Dornbracht GmbH & Co. KG* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]